

Ondernemer van je eigen leven

Praktische jaartraining “ondernemen” voor VMBO, MBO en HBO+ studenten
Stad van Morgen i.s.m. het middelbaar en hoger beroepsonderwijs + overheid

Situatieschets:

Er is in Nederland een visie ontstaan (o.a. SER, Innovatie Platform 2020) dat er veel te weinig ondernemerselan wordt ontwikkeld in onze maatschappij om onze nationale toekomst effectief te kunnen dragen.

Een van de suggesties is dat het onderwijs van jongs af aan de principes van authentiek ondernemen op moet nemen in haar programma's, eigenlijk al vanaf het basisonderwijs. De suggestie van de SER, en als zodanig overgenomen door de overheid, is vooral gebaseerd op materialistische perspectieven van een zorgstaat die zichzelf niet meer in stand kan houden als deze niet economisch wordt gevoed via ondernemerschap.

Stad van Morgen gaat verder in haar visie en stelt dat het begrip “ondernemer van je eigen leven” de basis is voor het streven naar een ander principe van de SER: “een leven lang leren”. Zelfbewustzijn en ambitie is de bron van de individuele en collectieve motivatie om actief en zelfstandig het intellect te blijven voeden om bij te dragen aan een economie van waarden en waardecreatie. Er is een innerlijke impuls nodig om zowel individueel en collectief alert te blijven op de lokale en globale veranderingen en ons daar proactief op aan te passen en in te spelen. Er is een positieve relatie tussen de gezondheid en vitaliteit van de mens en haar productiviteit. Vanuit een economisch perspectief is een gemotiveerde, ondernemende samenleving twee keer zo productief en vier keer minder kostbaar dan de gedemotiveerde, apathische samenleving van nu (artikel J.P. Close: duale economie). Zo ontstaat er een natuurlijke situatie van “leven = leren en leren = leven” waarin elk individu het gevoel ontwikkelt van een zinnig, waardevol bestaan.

De huidige Nederlandse maatschappij is doorgeslagen “zorgzaam” voor haar burgers, op het dictatoriale af, door voor bijna alles van het dagelijks leven regels op te stellen en verantwoordelijkheid te nemen. De overheid is alles bepalend geworden en ligt als verstikkende mantel over de bevolking heen. Bij de bevolking heeft zich een gevoel ontwikkeld dat de overheid alles wel regelt of zelfs MOET regelen en men zelf geen verantwoordelijkheden meer hoeft te nemen. In alle lagen van de bevolking vinden we deze sfeer van apathie rond de realiteit van het leven en vooral ook onder de jongeren. De SER realiseert zich dat deze situatie onhoudbaar is om een economie draaiende te houden met de vergrijzing en alle andere complexiteit waarmee wij geconfronteerd worden. De economie van werk, koopkracht en financiële speculatie kan de zorgstaat niet meer financieren. Niet nu crisis na crisis de

kwetsbaarheid van deze economie aan het licht heeft gebracht.

Als wij de transformatie van opgelegde maatschappelijke structuren naar faciliterende omgevingen ten behoeve van integraal positieve, toegepaste creativiteit en productiviteit onder willen brengen in het onderwijs moeten wij ons terdege realiseren dat ook het huidige onderwijs gaandeweg instrument is geworden van de gevoel en ambitieuze natuur die wij hebben gecreëerd. Leerlingen worden afgerekend op meetbare resultaten en gedoceed om deel te nemen aan "het systeem", niet om zelf na te denken. Ervaren wie ze zijn als mens en waar zij vanuit hun eigenheid, eigen talenten en bezieling bij kunnen dragen binnen het economisch, maatschappelijk en sociaal stelsel is (nog) geen impuls die vanuit onderwijs wordt gegeven..

Onderwijzers worden ondergewaardeerd, zijn gefrustreerd, veelal ziek en gedemotiveerd. Zij zijn zelf geen voorbeeld van "ondernemer van het eigen leven". Veelal willen zij dat wel graag, maar worden beperkt of niet verrijkt door het gereguleerde huis waarin zij werken. Waar is nog ruimte voor het echte hart en onbaatzuchtige liefde voor het kind binnen het onderwijs voor de onderwijzer? De leerlingen hebben daarbij allemaal wel een of andere geregistreerde handicap en zien hun toekomst ook somber tegemoet. De zorgstaat lonkt en zelfredzaamheid is eng.

Binnen deze context moet de transformatie plaatsvinden. Dat is geen gemakkelijke taak omdat het niet alleen het onderwijs en de leerlingen aangaat maar de gehele maatschappelijke en bedrijfskundige organisatie, cultuur en mentaliteit.

Stichting STIR (Stad van Morgen):

Onder de naam Stad van Morgen ontwikkelt de Stichting STIR multi-disciplinair samenwerkende ondernemerscollectieven voor integraal duurzame vooruitgang. In de vorm van lokale cooperatieve verenigingen worden concrete en complexe verduurzamingstrajecten aangejaagd en opgezet die voldoen aan de genoemde transformatieve uitdaging. Stad van Morgen werkt met het moderne multidimensioneel ondernemerschapmodel (MDO) dat vanaf 2004 is ontwikkeld en gepubliceerd door de Nederlander, Jean-Paul Close, tevens voorzitter van de stichting. Dit model wordt door steeds meer instanties (o.a. Nyenrode Business University, Stichting Business University, Giordano Bruno Global Shift University) erkend en gebruikt als dynamisch, praktisch en eenvoudig toepasbaar in de complexiteit van ondernemerschap in de 21e eeuw.

Dit model wordt ook gebruikt in de aanpak die wij hier voorstellen.

De laatste 10 jaar hebben veel 40+ ervaringsdeskundigen op gebied van ondernemerschap zich verzelfstandigd. Zij hebben de unieke eigenschap van het praktisch beheersen van het ondernemersvak door persoonlijke ervaringen en de training om de kennis over te brengen aan derden via coaching technieken. Stad van Morgen is in het proces om de ervaringsdeskundigen te werven, selecteren en trainen voor de taak waar de gemeenschap voor staat. Zij vormen de basis van dit voorstel.

Naast het onderwijs

Uit bovenstaande is op te maken dat het huidige onderwijssysteem niet is ingericht om de verantwoordelijkheid te dragen voor het zelfstandig realiseren van de transformatie, laat staan om ondernemerschap effectief te kunnen doceren aan de doelgroep. Daarom positioneert de Stad van Morgen zich als een dunne maar uiterst professionele laag náást en over het onderwijs om de uitdaging gezamenlijk aan te kunnen gaan.

Stad van Morgen voorziet ook het onderwijs zelf van lesmateriaal voor de leraren om de overbruggende verbintenis tussen leer en praktijkervaringen optimaal te doen verlopen. Stad van Morgen is daarnaast een organisatie die de startende ondernemers na afronding van de studie desgewenst kan blijven begeleiden als zij besluiten om definitief het ondernemerschap te omarmen.

Doelgroep: Alle 4e jaars (en later) VMBO, HBO studenten (16+) in heel Nederland. N.B. Studenten die deelnemen aan het programma en besluiten in het laatste jaar van hun mbo opleiding toch verder te studeren met hbo, moet gelegenheid worden geboden om de combinatie van ondernemerschap en leren samen te laten gaan om tot een positief eindresultaat te komen. Deze combinatie bestaat nog niet in Nederland en dienen we gezamenlijk te ontwikkelen (4-o's)

ondernemerschap - onderwijs - omgeving - overheid

Knelpunten:

Scholen en docenten:

- Ondernemerschap is geen standaard leervak op school.
- Ondernemerschap is niet hetzelfde als bedrijfskunde. Ondernemerschap is als zwemmen, dat leer je in het zwembad, niet via het schoolbord of de computer.
- Docenten kunnen geen lesgeven over ondernemen als zij zelf nooit zelfstandig ondernemer zijn geweest. De theorie voor succesvol ondernemerschap bestaat niet. Wel instrumenten ter ondersteuning en bevordering ervan.
- Ondernemen heeft even sterke zijn's (inzicht) als doe (kennis) principes.
- Docenten kunnen wel opbouwend deelthema's van ondernemerschap opnemen in het gehele leerprogramma vanuit hun eigen expertise. Denk daarbij aan financiële berekeningen gedurende wiskunde, het schrijven van een brochure of webpagina gedurende taal of het beargumenteren van een offerte gedurende spreekvaardigheid.
- Onderwijzen van ondernemerschap verlangt van de school een goede relatie met het bedrijfsleven in de directe en talent gedreven omgeving. Deze biedt namelijk praktische voorbeelden en inzichten maar ook potentiële samenwerkingsverbanden en kansen voor de jongeren.
- Er bestaat nog geen combinatie ondernemen met aangepast hbo-onderwijs.

Studenten:

- Studenten zien ondernemen niet meteen als eerste carrière stap, door onwetendheid, onbekendheid en gebrek aan stimulans.
- Wel willen velen een eigen modewinkel, horecagelegenheid, webdesign of servicebedrijf

beginnen. Dit wordt echter niet vanuit ondernemerschap onderwezen noch onderbouwd.

- Ondernemen wordt vaak gezien als iets dat buiten hun bereik ligt.
- Ondernemen wordt vaak gezien als iets dat risicovol en te moeilijk is.
- Alternatieven in de gesalarieerde omgeving, of een uitkering, lijken veiliger.
- Ondernemerschap is vaak ook niet de eerste aanbeveling van de ouders aan de kinderen.
- Er is geen gevoel van noodzaak noch de durf om iets te ondernemen.
- Men heeft snel het gevoel dat er veel regels en plichten zijn als ondernemer. Werknemers hebben daarentegen vooral rechten. Een uitkering is gemakkelijk.
- Studenten kunnen meer worden uitgedaagd hun persoonlijke talenten om te zetten in divers ondernemerschap, in rollen ipv functies,

Algemeen:

- De doorstroom van studenten naar authentiek en blijvend ondernemerschap is nihil in Nederland.
- Er heerst een grote faalangst rond ondernemen.
- De overheid wil graag investeren in meer ondernemerschap bij jongeren maar haalt de bekende belemmeringen niet weg.
- De overheid moet structureel besparen. Ook het onderwijs moet eraan geloven.
- Er zijn ruim een miljoen zzp-ers in Nederland waaronder veel ondernemers in de coaching sector met vele jaren ervaring op gebied van bedrijfsvoering, ondernemerschap en leiderschap.
- Er is veel meer ondernemerselan bij nieuwe Nederlanders, ook jongeren.
- Bepaalde culturen stimuleren jong ondernemerschap door ondersteuning vanuit de cultuurgroep.
- Financiering van startende ondernemende jongeren is uitermate slecht op dit moment.
- Er zijn enorm veel kansen op gebied van MVO, duurzaamheid en franchising.
- De ambachtspersoon is weer in opkomst. Er is een toenemende korte en lange termijn behoefte aan zelfstandige ondernemers binnen ambachtelijke disciplines en specialismen.

De knelpunten maken de transformatie van de maatschappij een individuele, collectief maatschappelijke, sociaal, politieke en economische uitdaging.

De structuur

Stad van Morgen, in samenwerking met de vele deelnemende organisaties en kleine zelfstandigen, biedt een uiterst professionele maar kosteneffectieve landelijke parallelstructuur dat zich transformatief kan verbinden aan het bestaande VMBO, MBO en HBO onderwijssysteem. Deze parallelstructuur bestaat uit getrainde en ervaren begeleiders van studententeams die zelf ook ondernemer zijn. De begeleiders worden op hun beurt ondersteund door deskundigen op deelgebieden van de complexiteit van individuele psychologie, groepsdynamiek, doelgerichtheid en ondernemerschap. De gehele organisatie is opgezet in lokale cooperatieve verenigingen met goede lokale kennis van zaken en netwerken. Verder wordt de organisatie ondersteund door multinationale ondernemingen en experts.

Leerdoelstellingen:

Persoonlijke ontwikkeling: positief zelfbeeld, zelfredzaamheid, maatschappelijk en ecologisch bewustzijn, dienstbaarheid, eigen identiteit beseft, passie, gelijkwaardigheid, (zelf)vertrouwen, doorzettingsvermogen, motivatie en teleurstellingen, ambitie, algemene vorming van inzicht en visie, samenwerking met anderen, probleemoplossen, omgaan met succes en falen...

Professionele ontwikkeling: basis principes van succesvol ondernemerschap, de 5Ks, MVO, authenticiteit, teamvorming, 3x8, SMART, UNITED, planning, keuzes maken, communicatie, resultaatgerichtheid, concurrentie, waarde versus geld, klanten, bedrijfskundig pionierschap - groei - volwassenheid, internationalisering, vermogen, financiering, franchise, coöperatie, zzp, bv.....

Kern doelstellingen:

- * Ondernemerschap als serieuze carrière, levensmissie optie stimuleren
(meetbaar: nulmeting en meting aan het einde van het traject)
- * Zelfredzaamheid en innovatieve creativiteit stimuleren
(meetbaar: hoeveelheid daadwerkelijke starters registreren)
- * Werkelijke waardecreatie bewerkstelligen (Me1 ondernemerschap)
(meetbaar: MDO Index toepassen op het eindresultaat per groep)

Bijkomende doelstellingen:

- * Scholen helpen om ondernemerschap integraal op te nemen in het onderwijsprogramma.
- * Scholen helpen om combinatieprogramma's te creëren van ondernemen en onderwijs tegelijkertijd.
- * Lokale overheid helpen om te faciliteren ten behoeve van lokale economische waarde ontwikkeling.
- * Overheid algemeen om angst voor ondernemen weg te nemen (falen mag, succes wordt geprezen).
- * Bevorderen sociaal ondernemerschap

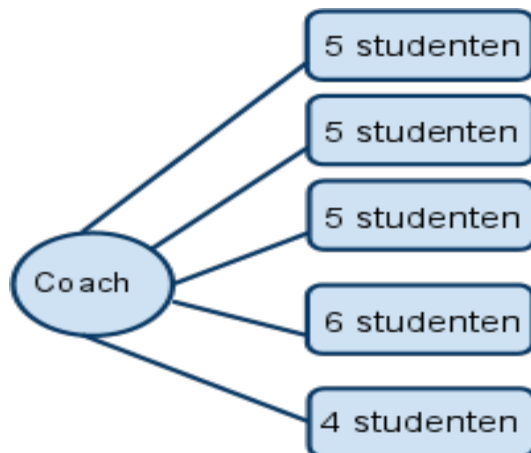
Werkwijze:

Studenten worden al vanaf groep 2 en 3 gestimuleerd om mee te doen aan het programma. Zij worden uitsluitend geselecteerd op belangstelling en motivatie. De studenten kunnen te allen tijde instromen in de programma's.

Het programma duurt 1 jaar in samenwerking met de school en de leerkrachten. Daarna worden de studenten die doorgaan geholpen vanuit de stichting STIR (Stad van Morgen) gedurende onbepaalde tijd. Tijdens de studie wordt er ook gelobbied door de coaches (samen met de school en Stad van Morgen) met de (lokale) overheid om faciliterend op te treden daar waar mogelijk, wenselijk of van toepassing.

De studenten worden gegroepeerd in kleine gemengde groepjes van 4 a 5 personen. Zij vormen een team met de opdracht om een concrete, echte onderneming te vormen en deze in

de werkelijke wereld op te bouwen. Maximaal 6 groepjes worden intensief begeleid door elke gespecialiseerde ondernemerscoach en het ondersteunende landelijke team van deskundigen.

Elke coach is verantwoordelijk voor 5 a 6 groepjes, totaal zo'n 30 studenten. Op landelijke basis kunnen wij zo 30.000 studenten aan.

Op school krijgen de studenten theorieles, in de groepjes ontwikkelen zij hun eigen bedrijf als integrale praktijkervaring. Er zijn vele meetpunten in het hele traject die mijlpalen vormen waaraan de groepjes én individuele bijdragen kunnen worden gestimuleerd en bijgestuurd waar nodig. Denk daarbij aan:

- Per school (indicatief voor de aandacht die gegeven wordt aan het programma):
 - Aantal aanmeldingen
 - Deelnemende bedrijven uit de omgeving
 - Aandacht van de lokale overheid
- Per student (motivatie)
 - Wat wil ik gaan ondernemen? Snelheid van visievorming
 - Groepsvorming rond visie (leiderschap, teamgeest, overtuigingskracht)
 - Eerste stappen (elke stap is een mijlpaal)
- Per team (ondernemerschap)
 - Taakverdeling
 - Kwaliteitborging
 - Eerste crisisoverleg
 - enz
- Per coach
 - Praktisch kennisoverdracht
 - Proactieve stimulans
 - Probleemoplossing gerichtheid
 - Enthousiasme van “zijn/haar” teams
 - Voortgang van de teams
 - Succes van de teams
 - Duurzaamheid van de vooruitgang

- Enz

Competitie:

Ondanks het feit dat de persoonlijke en teamgerichte ontwikkeling de boventoon voert ontkomt men er niet aan dat gedurende het jaar er een onderling gevoel van strijd gevoerd wordt. Hoe doen de andere teams het? Wie scoort en wie niet?

Dit gezonde gevoel van enige concurrentie wordt benut om proactief te relativeren en de motivatie hoog te houden in alle teams. Studenten die de stap naar ondernemerschap wagen, zelfstandig of in teamverband, hebben al gewonnen door zelf moed en inzicht te tonen. Dat zij zich daarna misschien willen meten aan anderen komt de alertheid en impulsiviteit vaak ten goede mits onder begeleiding en realiteitszin. Het vormt een goede aanleiding om de studenten ook te wijzen op hun eigen beperkingen, stressniveau en levensbalans. Tevens is deze aanpak een mooie gelegenheid om de diversiteit van lokale bedrijvigheid aan de orde te stellen vanuit een Me1 leiderschap gedachten waarin elke onderneming een geheel eigen plekje kan veroveren op de markt door authentiek dienstbaar te zijn en zich te richten op de beleving van de klant in plaats van zich constant te spiegelen in een concurrent.

Competitie zal dus in gedoceede vorm aangemoedigd worden om ook uit deze emotionele gemoedtoestanden de juiste lering te kunnen trekken waarmee men in het dagelijks leven ook geconfronteerd wordt.

Uiteindelijk zullen er alleen winnaars uit de bus komen, geen verliezers. Per slot van rekening is zelfredzaamheid, zelfkennis en zelfvertrouwen de basis voor een proactief, boeiend leven. Die kracht is voor een ieder een hoofdprijs waarmee zij een mooie, geheel eigen toekomst kunnen gaan bouwen.

Hulpmiddelen:

De rode draad wordt gevormd door:

- De 5K methode *
- Het 4 x winst model*
- 3x8 balans*
- De MDO Index*

*) Deze methoden zijn copyright van Jean-Paul Close

- Hulpmiddelen die individuele coaches zelf in brengen
- Faciliterende hulpmiddelen van de school
- Congressen, seminars met boeiende sprekers inclusief voorbeeld ondernemers v.a. 14 jaar!
- Internet, social media, enz

Kosten:

De kosten van deze aanpak zijn **247 euro** per student per jaar. Deze kosten omvatten de organisatiekosten van de Stad van Morgen, de coaches, de begeleiding van de coaches en het lesmateriaal.

De VMBO, MBO en HBO scholen die zich aansluiten bij het programma dienen te zorgen voor de studenten die mee willen doen aan het programma, faciliteiten zoals ontmoetingplekken voor de studenten, lokalen voor groepspresentaties, internet en communicatiefaciliteiten en een goede aansluiting met de eigen leerdoelstellingen. De betrokken leerkrachten kunnen desgewenst bijgeschoold worden op verschillende deelthema's van ondernemerschap door de Stad van Morgen of deelnemen aan de groepen.

Voor de kosten van de Stad van Morgen per student wordt rechtstreeks en in samenwerking met lokale en landelijke instanties gezocht naar sponsors die regionaal of landelijk de processen willen financieren.

Aansluiting bij het programma en voorbereidingstijd:

Elke school die zich aansluit bij het programma dient zich aan te melden bij de Stad van Morgen of via haar eigen gecentraliseerde organisatie. Het programma gaat van start met in achtname van een voorbereidingstijd van 3 maanden. Binnen deze voorbereiding zal de school studenten werven voor deelname en een kennismakingsrooster opstellen voor de betrokken leerkrachten en coaches. Er wordt in de school ook een interne programmacoördinator aangesteld.

De Stad van Morgen gebruikt de voorbereidingstijd om de regionale coaches te selecteren en voor te bereiden, afgestemd op het aantal studenten die te verwachten zijn in de regio.

In samenwerking wordt het lokale bedrijfsleven en de overheid benaderd voor deelname in het programma.

Referenties:

Gedurende drie jaar zijn pilots gedaan door Dhr Chris Noordam in Rotterdam, i.s.m. de Roteb en de Gemeente Rotterdam. Zijn ervaringen zijn ondergebracht in deze integrale en aangepaste aanpak. Dhr. Noordam is tevens mede coördinator van de landelijke aanpak vanuit de Stad van Morgen.

Contactpersonen:

* Nicolette Meeder - tel: 0654282812 nicolette.meeder@stadvanmorgen.com

* Jean-Paul Close - tel: 0654326615 jean-paul.close@stadvanmorgen.com

Stichting STIR

Stad van Morgen is een initiatief van Stichting STIR: Stichting Transformation, Indexation & Research. De stichting heeft tot doel om menselijke organisatievormen te stimuleren langs de lijn van duurzame vooruitgang. De volgende formele details zijn van belang:

Stichting STIR: ingeschreven KvK Eindhoven

KvK nummer: 1724 3160

Datum inschrijving: 09 februari 2009

Bank: Rabobank
Rekening nummer: 103388222

Website: www.stadvanmorgen.com

Einde voorstel
Januari 2011